

Aanvullende zienswijzen op Ontwerp Inpassingsplan en – vergunning Windpark Bijvanck

Door R. Boerhoop en P. Zelechovsky, Broekzijdestraat 8, 6986 CK Angerlo

ALGEMEEN

Het is voor ons als indiener onbegrijpelijk dat er een ontwerp inpassingsplan, met windmolens tot 185 meter tiphoogte in een kromme opstelling, is opgesteld voor Windpark de Bijvanck.

GS HEEFT MEERDER MALEN (O.A. IN DE MEDIA) AANGEGEVEN DAT OOK HIJ EEN VOORSTANDER IS VAN DRAAGVLAK. EN JA PS U MAG EN KAN NOG NEE ZEGGEN!! LAAT U DIT KEER AUB DOOR GS NIET WIJS MAKEN DAT U JA MOE ZEGGEN.

Ten eerste zijn wij de mening toegedaan dat de windvisie met het amendement “draagvlak” nog steeds van kracht is, en ten tweede dat de molens niet zijn in te passen in het landschap. Hetgeen in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

De Bijvanck is een waardevol open gebied. Ondanks dit worden “standaard” regels omtrent de vergunning gehanteerd. Zo is er bijvoorbeeld geen onderzoek naar achtergrondgeluid gedaan.

De mogelijkheid tot het dan wel of niet nemen van een “maatwerk vergunning” zijn niet bekeken, en de PS is hierover niet ingelicht.

Zo heeft de welstandcommissie Gelders Genootschap geconcludeerd dat molens van deze hoogte, in deze opstelling, niet zijn in te passen. Deze zijn in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Ook de second opinion in opdracht van GS, gedaan door Feddes & Olthof geeft een negatief advies. Zoals ook het Gelders Genootschap heeft geconcludeerd, is een kromme opstelling (knik) niet in te passen in het landschap. Dit in tegenstelling tot wat is beweerd tijdens de bijeenkomst op 13 december 2016. Hier heb ik gesproken met Irma Bijker. Projectleidster windpark Bijvanck Provincie Gelderland. Ik heb haar gevraagd waarom GS de bevindingen van de welstandscommissie naast zich neer heeft gelegd. Zij wist mij te vertellen dat GS van mening is dat de windmolens zijn in te passen door de second opinion. Begrijpt u het nog?

Later bleek dit dus niet de second opinion te zijn, maar de “third” opinion.

Daarnaast heeft Royal Haskoning DHV geconcludeerd dat het hier een waardevol open gebied betreft, en dat het plaatsen van windmolen als zeer negatief wordt beoordeeld.

Conclusie: 3 vooraanstaande onafhankelijke bureaus tegen. En 1 afhankelijk bureau voor. Ja u leest het goed. Afhankelijk. De third opinion, waarover zojuist geschreven, betreft Rho Adviseurs en Bosch & van Rijn. Blijken deze nu net (letterlijk) voor rekening van de firma Raedthuys te werken.

GS is in meerder opzichten nalatigheid geweest in zowel de besluitvorming, als het onjuist of niet volledig informeren van PS.

Artikel 266 Provinciewet.

Dit artikel is duidelijk. Indien er een besluit wordt genomen, wat volgens de Commissaris van de Koning voor vernietiging in aanmerking komt, dan dien hij dit binnen 2 dagen te melden aan de Minister wie het aangaat. Teven meldt hij dit binnen 2 dagen aan het orgaan welke het besluit nam, en aan het orgaan dat met de uitvoering is belast.

Bij de windvisie met het amendement dat draagvlak van de gemeente behoeft is dit niet gebeurd.

In een veel later stadium is door de provincie aangegeven dat ze met een onwettig amendement zit. Naar zeggen naar aanleiding van een schrijven van de Minister.

Echter het is in zijn geheel helemaal niet zeker of dat het amendement onwettig is. Dat is nog maar de vraag.

Achteraf blijkt ook dat niet de Minister heeft gesteld dat deze wet onwettig zou zijn, maar dat een ambtenaar van de heer Kamp heeft verklaard dat het onwaarschijnlijk is dat het amendement wettelijk toegestaan zou zijn

GS heeft aan PS aangegeven dat het amendement onwettig zou zijn, terwijl dit helemaal niet met zekerheid is te zeggen. GS heeft hier dan (bewust) een verkeerde voorstelling van zaken gemaakt. Sterker nog. Er is helemaal geen stemming geweest om het amendement te laten vervallen.

Tevens is het voorstel voor wijziging ook niet openbaar gemaakt waardoor ons "burgers" de mogelijkheid is ontnomen om hier een reactie in welke vorm dan ook aan te geven.

Wij stellen dan ook, dat de windvisie inclusief amendement nog steeds wettelijk geldig dan wel aangenomen is. Mocht GS, PS of wie dan ook vinden dat het amendement onwettig is, dan dient dit overgelaten te worden aan de bevoegde rechterlijke macht.

Tot dat, en tot een eventuele aangenomen wijziging van de windvisie, zijn wij van mening dat de windvisie inclusief amendement rechtsgeldig is. Draagvlak is niet aanwezig bij de gemeente Zevenaar.

Nalatigheid van GS

GS heeft PS op meerder fronten onjuist dan wel onvolledig geïnformeerd en heeft GS nagelaten om alle relevante informatie aan PS te verstrekken. Daarnaast heeft GS verzaakt om de juiste belangen af te wegen.

GS heeft aan PS aangegeven dat wanneer er gekozen wordt voor een andere locatie (niet op de Bijvanck maar elders) dat dit in de gemeente Zevenaar moet zijn. Dit is geheel onjuist. Het staat de provincie vrij om een locatie in een andere gemeente aan te wijzen.

GS heeft aan PS aangegeven te moeten meewerken aan een inpassingsplan. Dit is onjuist. GS is wel degelijk bevoegd om hiervan af te wijken.

GS heeft aan PS aangegeven dat het ontbreken van draagvlak geen reden kan zijn om geen inpassingsplan te maken. Dit is onjuist. Het gaat hier om redenen van geen draagvlak. De vraag die gesteld dient te worden, is waarom er geen draagvlak is. Dit kan verscheidenen oorzaken hebben. Bijvoorbeeld te hoge windmolens, een foutieve inschatting van schades e.d. Te hoge windmolens, verkeerde opstelling c.q. locatie (niet in te passen), of een te hoge schade kan wel degelijk een reden van geen goede ruimtelijke ordening zijn. Kortom, het element "hebben van draagvlak" kan en mag wel degelijk een reden van geen goede ruimtelijke ordening zijn om geen inpassingsplan te maken. Immers dit kan in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening.

GS heeft verzaakt om te kijken naar goede alternatie locaties. GS heeft Raedthuys verzocht om mee te werken om het windpark elders te vestigen. Raedthuys is hiermee akkoord gegaan, mits dit wel op grondgebied van Zevenaar is. GS kon en had moeten stellen, dat hij wel degelijk bevoegd is om een andere (geschiktere) locatie aan te wijzen.

GS heeft hier niet voldoende van zijn bevoegdheid gebruik gemaakt om ervoor te zorgen een geschiktere locatie te vinden.

In andere woorden “GS stelt eerst dat de Bijvanck geen goede locatie is, en dat beter uitgeweken kan worden naar een andere locatie. Vervolgens om dat Zevenaer niet wilt meewerken aan een andere locatie, is de Bijvanck wederom weer wel een goede locatie”.

Kortom, **de burger de dupe** van de strijd tussen de provincie en de gemeente. Het gaat hier niet meer om een goede locatie te vinden, maar enkel nog de **prestatiedrang** van beide partijen.

GS had hier een andere, blijkbaar, geschiktere locatie moeten kiezen.

Financiële haalbaarheid

Om tot een goede ruimtelijk ordening te komen, dient de schade aanvaardbaar te zijn. De opgenomen planschade bedraagt Euro 80.000. Dit is berekend door bureau SOAZ in opdracht van exploitant. Datum rapport 25 november 2013.

Echter, rekening houdend met de veranderende markt en taxaties gedaan door zowel taxateurs en belastingdienst, geeft dit een geheel verkeerd beeld van de werkelijkheid. De berekende schade aan woningen en bedrijven lopen in de miljoenen.

Daarnaast is in de schatting planschade geen rekening gehouden met schade toegebracht aan bedrijven, welke hun activiteiten bij de komst van windmolens moeten staken c.q. verplaatsen.

Kortom, het inpassingsplan voorziet in niet volledige dan wel verkeerde informatie.

Daarnaast is GS nalatig. Willens en wetens hanteren zij een planschade van Euro 80.000. Dit met de wetenschap dat deze in de verste verte niet realistisch is.

GS stapt hier te makkelijk overheen. GS had aanvullend onderzoek moeten laten doen.

Raedthuys heeft aangegeven dat het maximaal te betalen bedrag Euro 80.000 kan zijn. En dat het meerdere voor rekening van de Provincie komt. GS heeft aan PS aangegeven dat Raedthuys de totale schade voor rekening neemt.

Dit scheidt onduidelijkheid. Wie neemt nu welke schade voor zich. Of moeten de bewoners in een later stadium eerst wachten op de uitkomst van een juridische strijd tussen Raedthuys en de provincie?

Daarnaast wil ik u wijzen op een artikel in de Volkskrant, waarin de heer Vermeulen, directeur bij Raedthuys zich uitlaat over planschade. Hierin stelt hij tegen planschade te zijn, en deelt mede tot heden nog geen enkele planschade betaald te hebben.

Als aantekening op SOAZ, het bureau wat de schade “geschat” heeft het volgende. Bij de berekening gemaakt, is geen rekening gehouden met lokale omstandigheden. Ze hebben enkel en alleen op afstand een berekening gemaakt van gemiddelden. Ze zijn niet eens langs geweest om te kijken naar de situatie. Er is in hun berekening dan ook geen rekening gehouden met de bijzondere omstandigheden.

Voor ons als persoon houdt dit het volgende in. Wij hebben zelf een planschade laten opstellen door een Register NVM Makelaar-Taxateur Wonen, Agrarisch & Landelijk Vastgoed, Bedrijven en WOZ.

Hieruit blijkt alleen al voor ons een schade van Euro 182.450 (na aftrek 2% eigen “risico”). En ik ben niet de enige. U kunt zich voorstellen dat buurtbewoners (die bijvoorbeeld willen verhuizen vanwege het op pensioen gaan) razend zijn. Raedthuys wilt dit afkopen voor werkelijk enkele duizenden euro's per huis. De wanhoop nabij. Vechten tegen de provincie en Raedthuys. Kan jaren duren.

Draagvlak

Er is en wordt veel gesproken door GS over draagvlak. Dit heeft u kunnen lezen op zijn twitter- en facebook account, als ook in de pers (en persberichten). GS geeft constant aan dat er draagvlak dient te zijn. Maar dat dit niet zou gelden voor de Bijvanck.

Zoals bekend ontbreekt het bij de Bijvanck aan draagvlak. In het verleden is vanuit GS aan exploitant Raedthuys de opdracht verstrekt om draagvlak te creëren.

GS heeft in de pers aangegeven dat de bewoners niet in gesprek willen met de exploitant. En dat de exploitant genoeg zou hebben gedaan aan het creëren aan draagvlak.

De eerste vraag die hierbij gesteld dient te worden: "waarop baseert GS dat Raedthuys genoeg heeft gedaan om draagvlak te creëren. Wat zijn hiervoor de maatstaven"?

Daarnaast wordt door GS bewust een verkeerd beeld naar buiten gebracht. De stelling dat de bewoners weigeren in contact te treden met Raedthuys is onjuist. Er zijn wel degelijk bewoners die contact met deze firma hebben gehad.

Echter draagvlak creëer je niet door het melden van besluiten, maar juist door in overleg te gaan met bewoners (één van de speerpunten van draagvlak). Dit hebben zowel Raedthuys als ook de provincie nagelaten.

Wij hebben zelf contact opgenomen met Raedthuys. Na 3 keer contact gezocht te hebben met de heer Matthijse van Raedthuys, werd er door genoemde heer teruggebeld voor het maken van een afspraak. Tijdens dit telefoongesprek werd gelijk medegedeeld dat er tijdens het gesprek niet gesproken zou worden over de locatie, de hoogte en planschade. Het enige wat Raedthuys had aan te bieden was een vergoeding van ongeveer Euro 600 per jaar.

Een "keuken" tafelgesprek was niet meer noodzakelijk.

Maatwerkvergunning

Kenmerkend voor het waardevol open gebied de Bijvanck, is de stilte en de vergezichten. Bijzondere lokale omstandigheden kunnen aanleiding zijn voor een maatwerkvergunning.

Het weinige achtergrondgeluid, wat resulteert in een zeer laag geluidsniveau op de Bijvanck, zou mijns inziens moeten leiden tot een vergunning rekening houdend met deze bijzondere omstandigheid. Hierna had onderzoek verricht moeten worden.

GS heeft tot heden gefaald om deze mogelijkheid aan PS voor te leggen, dan wel op te nemen in het ontwerp inpassingsplan. Een onderzoek heeft nooit plaats gevonden.

De huidige opgenomen regels omtrent geluid, zijn niet voldoende ter bescherming van de omwonenden. Uit de diverse berichtgevingen valt op te maken dat de huidige geluidsnorm voldoende zekerheid zou moeten geven in "normale" omstandigheden.

Om maatwerk omtrent geluid als voorwaarden te stellen, behoeft een gebied geen stiltegebied te zijn. Enkel en alleen de kenmerken zijn voldoende. Gesteld kan worden dat de maximale belasting aan geluid, niet meer mag bedragen dan het gemiddeld niveau aan achtergrondgeluid.

Tevens is hier kenmerkend het "open gebied". Het plan voorziet in de mogelijkheid om molens neer te zetten met een hoogte van 185 meter en een breedte van 122 meter.

Door GS/PS wordt gesteld dat het niet te zien is of dat de as-hoogte nu 80, 100 of 120 meter is. Echter onderzoek van het Tinbergen Instituut, gedaan door onderzoekers Martijn Droës (Huizenmarkteconoom) van de Universiteit van Amsterdam en Hans Koster van de vrije Universiteit van Amsterdam, **laat wel degelijk zien dat hoogte en breedte van invloed is.**

Met name wieken met een doorsnee van meer dan 90 meter worden als zeer storend ervaren.

Geconcludeerd kan worden dat hoog en breedte wel degelijk waarneembaar is. Zodoende is hoogte en breedte van invloed op een goede ruimtelijke ordening.

Op de Bijvanck dreigen er molens te komen op een afstand van 2,5 keer de molen vanaf woningen. Dit geeft een dusdanige invloed op het woongenot, dat dit in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

Tevens heeft o.a. de welstandscommissie Gelders Genootschap ook geoordeeld dat de plannen in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening.

Vergunning

Het inpassingplan voorziet in de mogelijkheid van 4 molens van minimaal 149 en maximaal 185 meter hoogte. Kleurstelling. Diverse verlichting. Reclame op de gondel. Over het type blad en eventuele kleurstelling op de bladen is mij onduidelijk.

Kleur

Molen dient te bestaan uit 1 kleur. Geen groen aan onderkant. Zie ook kleur aanbeveling van Gelders Genootschap.

Hoogte

Te hoog. Molens dienen ingepast te kunnen worden. As-hoogte dient lager te zijn dan bijvoorbeeld as-hoogte van Molens Duiven (98 meter). Een as-hoogte van 98-124 meter zijn niet in landschap in te passen. Maximale tiphoogte mag, om dit in landschap te kunnen inpassen, maximaal 100 meter bedragen. Anders in strijd met goede ruimtelijke ordening. De voorgenomen plannen laten molens zien die 50 meter hoger zijn dan Duiven. De voorgenomen molens zullen de molens van Duiven "overstijgen".

Daarnaast liggen er woningen op 2,5 keer de tiphoogte, hetgeen onverantwoord is. **Bijna alle politieke partijen hebben het standpunt dat dit niet toegestaan zou moeten worden.**

Tevens waarborgt deze hoogte en deze korte afstand tot woningen (ongeveer 450 meter) niet de veiligheid van bewoners.

Breedte

Wieken te breed. Ook hier geldt het ruimtelijke aanzicht. Hoe breder, hoe meer deze het landschap aan tasten. Dit uit zich in niet alleen in aanzicht dan wel beleving, maar ook in overlast (geluid en slagschaduw). Indien molens wieken hebben die groter dan zijn 90 meter (**Duiven is 82 meter, hier 122 meter!!!**) dan zal dit ook grotere financiële schade voor omwonenden met zich meebrengen.

Reclame

Geen reclame op de gondel. Zie ook aanbeveling Gelders Genootschap. Het heeft geen enkel maatschappelijk nut om te vermelden wie de leverancier is.

Reclame zal de aanwezigheid van molens enkel versterken. Het heeft een negatief aspect op de omgeving. De ogen worden als het ware naar de reclame toe getrokken (wat meestal de bedoeling is van reclame maken).

Verlichting

Geen knipperde lichten. Zo weinig mogelijk verlichting. Gebied kenmerkt zich juist door géén verlichting op hoger niveau. Hoe meer lampen, hoe meer verderf horizon in de avond en nacht. Enkel minimale verlichting toepassen en zover mogelijk uit elkaar (alleen molen 1 en 4). Wanneer ook verlichting op molen 2 en 3 noodzakelijk is, zou dit voor ondergetekende inhouden dat er aanpassingen aan woning noodzakelijk zijn (in huis bevindt zich een glazen panorama dak waar niet even "eenvoudig" gordijnen voor kunnen. Om woonkamer in de avonden bewoonbaar te houden, dienen er "screens" te komen).

Maatwerkvergunning zou moeten inhouden dat tiphoogte niet boven maximale hoogte uitkomt waarboven verlichting noodzakelijk is.

Wieken

Er bestaan geluid reducerende maatregelen. Wieken kunnen worden voorzien van bijvoorbeeld zaagtanden. Exploitant heeft aangegeven dit te duur te vinden. Alles dient in zijn werk gesteld te worden om overlast zoveel mogelijk te beperken. Niet alleen de geluidsnormen dienen gehandhaafd te worden, maar ook alle mogelijkheden tot het komen van een lagere geluidsnorm.

Ook hier geldt maatwerkvergunning.

Tevens dienen de wieken in dezelfde kleur als de rest van de molen te zijn. Het aanbrengen van bijvoorbeeld strepen of iets dergelijks op de wieken wordt als zeer storend ervaren. Zie als voorbeeld de molens bij Elten (Duitsland).

Daarnaast behouden wij ons het recht voor om gehoord te worden. Dit geldt voor zowel de zienswijze als tevens deze aanvullende zienswijze.

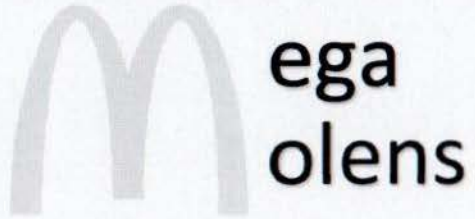
R. Boerhoop
P. Zelechovsky
Broekzijdestraat 8
6986 CK Angerlo

Bijlagen:

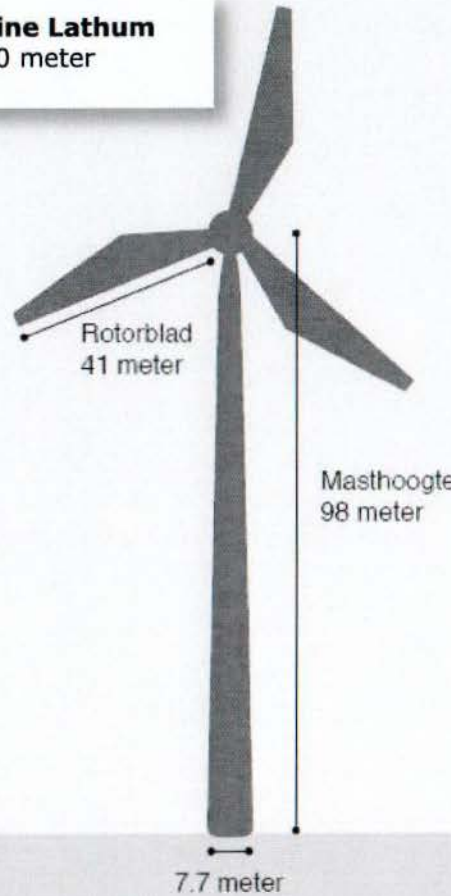
- Vergelijk hoogte windmolens (Duiven)
- Brief welstandscommissie Gelders Genootschap
- Politieke standpunten: "de Provincie mag geen windmolens plaatsen in de buurt van bewoonde gebieden
- Artikel "hoe dichterbij windmolens, hoe meer de huizenprijs daalt".
- Artikel "wij zijn ons bedrijf kwijt door windmolens".

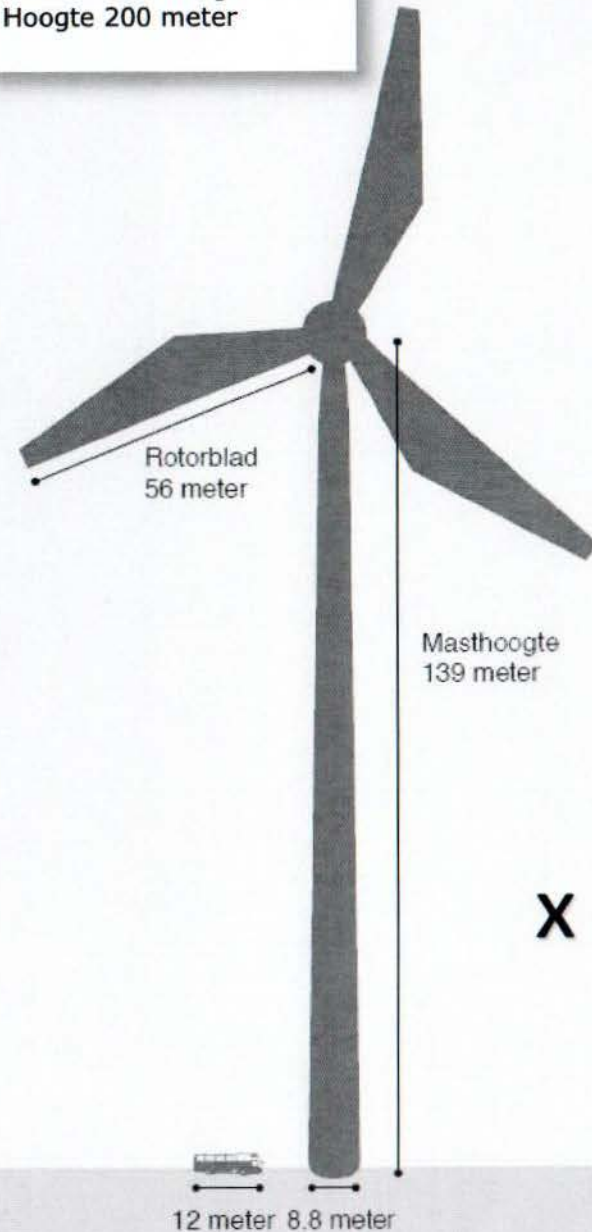
“...De omgevingsvergunning voor reclame is nodig voor het aanbrengen van handelsreclame op de gondel van de windturbines...”

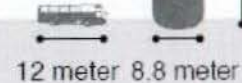
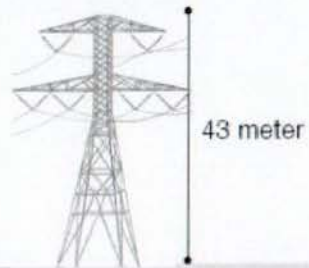
Windturbine Lathum
Hoogte 150 meter

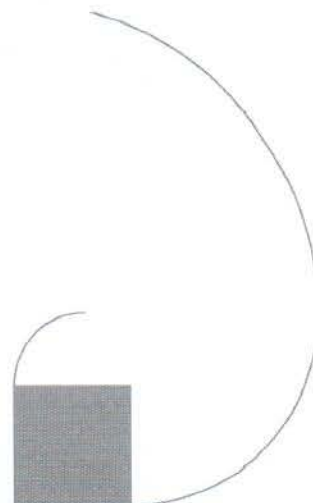
Windturbine Bijvanck
Hoogte 200 meter

Electriciteitsmast Liemers
Hoogte 43 meter

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Zevenaar

Vooroverleg welstand

GELDERS GENOOTSCHAP

Betreft

Het plaatsen van vier windtubines

Opdrachtgever

Raedthuys Puur Energie

Adres

Ganzepoelweg ong, Angerlo

Commissie

IV (sve.jn.pk.wb.jr.wdh)

Vergaderdatum

27-06-2016

Datum advies

06-07-2016

Status

vooroverleg

Uw nummer

vo-2016-0772-01

Ons nummer

ZEV16-00061

Planopzet

Voorliggend plan 'Windpark Bijvanck' omvat de realisatie van 4 windtubines gepositioneerd in een landelijk gebied ten zuiden van Angerlo. De opzet is bedacht in een lijnopstelling (met een kleine knikbeweging) langs de Didamse Wetering. Hierdoor wordt de Ganzepoelweg (een belangrijke verbindingroute tussen Angerlo en Loil) doorkruist met twee windtubines aan weerszijden.

Er is gekozen voor een zogenaamde 'flexibele' vergunning. Momenteel wordt gedacht aan twee verschillende types (Enercon, en Senvion) waarbij de afmetingen van de ashoogte en rotordiameter variëren tussen de 100 tot 125m, wat overeenkomt met ongeveer een tiphoogte van 150 tot bijna 200m hoog. De afstand tussen twee windtubines zal minimaal 4x de masthoogte/ashoogte zijn. Verder wordt de exacte plek van de windmolens bepaald in de omgevingsvergunning. Het plan is op 27 juni 2016 gepresenteerd aan de commissie ruimtelijke kwaliteit. Tijdens de vergadering is het voorstel verder toegelicht door twee vertegenwoordigers van Raedthuys Puur Energie, dhr. Dirk Jan Matthijssse en mevr. Mandy Wolthuis. Bij de vergadering waren mevr. Tamara Bod (ODRA), dhr. Alex Sannes (gemeente Zevenaar) en mevr. Irma Bijker (Provincie Gelderland) aanwezig als toehoorders. Verder was mevr. Karin Mulder van De Gelderlander aanwezig.

Toetsingskader (welstand)

Toetsingskader voor de commissie ruimtelijke kwaliteit is de Nota Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Zevenaar. Het plan valt onder het gebied 'BU05 Komgebied'. Het beleid voor dit gebied is gericht op de handhaving en versterking van de openheid van het landschap. Voor de nieuwbouw van windtubines zijn geen specifieke criteria geschreven. Bij de opstelling van de nota volgt de nota een bewuste keuze om geen windtubines mogelijk te maken in het bestemmingplan van de gemeente Zevenaar. Wel geeft de nota aanknopingspunten bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen in algemene zin.

Bestemmingsplan: Het bestemmingsplan regelt onder meer de functie en het ruimtebeslag van bouwwerken 'voor zover dat nodig is voor een goede ruimtelijke ordening' (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Bouwmogelijkheden die op grond van het bestemmingsplan mogelijk zijn, kunnen niet door welstandscriteria teniet worden gedaan. De architectonische vormgeving van bouwwerken valt buiten de reikwijdte van het bestemmingsplan en wordt exclusief door de welstandsnota geregeld. Welstandscriteria kunnen, waar nodig, de ruimte die het bestemmingsplan biedt, invullen ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit. Het welstandsadvies kan zich dan richten op de gekozen invulling binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In een situatie waarin een plan in overeenstemming is met het bestemmingsplan, maar het bestemmingsplan eveneens ruimte biedt voor alternatieven, kan een negatief welstandsadvies worden gegeven als de gekozen oplossing niet voldoet aan redelijke eisen aan welstand. Uiteraard moet de commissie argumenten leveren.

Reclame: Voor reclame in het buitengebied is het volgende opgenomen: bij windtubines is geen reclame op mast, rotor en rotorblad toegestaan.

Vooraf aan de beoordeling

Planologische context: Realisatie van Windpark Bijvanck past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Er is een bestemmingsplan (provinciaal inpassingsplan) in voorbereiding om het project planologisch passend te maken. In het kader van de coördinatie-regeling wordt het planologisch kader en de omgevingsvergunning gelijktijdig in de vaststellingsprocedure gebracht.

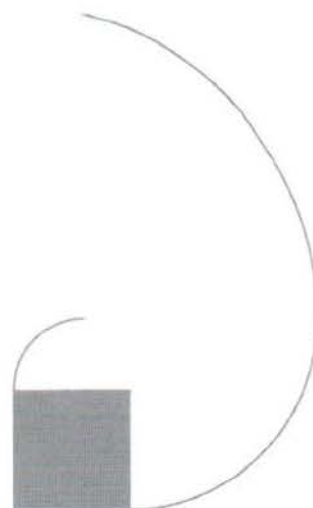
Inpassingsplan (provincie): Bij het realiseren van een windpark dient er sprake te zijn van een zogenaamde 'inpassingsplan'. Bij de realisatie van wat kleinere windturbines (al gerealiseerd in Gelderland) volgt de gedachte om aan te sluiten op bestaande landschapselementen, en/of aan te sluiten op de schaal van (snel) wegen, railverbindingen, vaarwegen, industriële gebieden of productielandschappen. In een kwetsbaar en kleinschaliger landschap (waarvan hier sprake is) vraagt de inpassing van windmolens echter veel meer zorg. De commissie constateert een groot spanningsveld tussen de (nogal verouderde) beleidsprincipes tot de nieuwe schaal van de nieuwe generatie windturbines.

Algemeen: De nieuw te realiseren windturbines zijn een stuk groter (hoger) dan de bestaande windturbines in Gelderland. De tiphoogte van alle bestaande windturbines in Gelderland is ruim onder de 150 m. Ter vergelijking: de windturbines bij Zutphen hebben een tiphoogte van 120 m, de Martinuskerk in Doesburg is 94 m hoog en de Eusebiuskerk in Arnhem is 93 m hoog. Zelfs de landschappelijk markante stuwwallen van de Oost Veluwe (Posbank bij Rheden 90 m +NAP) liggen lager dan de masthoogte van de nieuwe generatie windturbines.

Nieuwe generatie windturbines niet 'in' maar 'op' het landschap: In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat er een grens is van ca. 100 meter, waar binnen bouwwerken in redelijke mate wegvallen in het landschap. De grotere (en hogere) maten bij nieuwe windturbines zijn niet 'in' te passen in het landschap. Naar aanleiding van dit dilemma, ziet de commissie mogelijkheden om de nieuwe generatie windturbines te plaatsen niet 'in' het landschap, maar 'op' het landschap. Dit principe wordt verder toegelicht aan de hand van het volgende voorbeeld:

Bij de introductie van de hoogspanningsmasten kregen deze toevoegingen een autonoom karakter en waren niet gerelateerd aan bestaande kleinschalige landschappelijke elementen. Voor de nieuw te bouwen windturbines, zou dit principe ook kunnen worden gehanteerd.

De nieuwe schaal van windparken betekent ook een nieuwe onderlinge relatie op een grotere (provinciale) schaal. De commissie ziet graag meer samenhang en afstemming op dit schaalniveau. Verder wordt verwezen naar de principes gehanteerd in de vier windturbines, gerealiseerd op het windpark te Duiven. Positief te noemen is het ruitvormige patroon, solitair in het landschap waarbij geen belangrijke verbindingroutes worden doorkruist. Met een ruitopstelling worden de elementen visueel ervaren als dichterbij elkaar geclusterd. Bij een vier-aantal elementen heeft een ruitvormige opzet dan ook de voorkeur.

Beoordeling

Met de nieuwe generatie windturbines (met een tiphoogte van 150 tot 200 meter) wordt het aanwezige schaalniveau van het landschap letterlijk en figuurlijk overstegen. Dit wordt versterkt door de lijnopstelling met forse tussenafstanden. Hiermee wordt een grote fysieke en visuele ruimte in beslag genomen. Door de (te) kleine schaal van de Wetering en het beperkt aantal (van vier windturbines) is de beoogde 'afstemming' daarvan niet of nauwelijks beleefbaar. Verder wordt de lijnopstelling verzwakt zowel door de knik als de doorbreking/doorkruising (door midden) door een verbindingsweg. Als gevolg daarvan kunnen de windturbines (twee aan weerszijden van de Ganzenpoelweg) worden ervaren als een grootschalige poort.

Geconstateerd wordt dat met het voorliggend voorstel geen sprake is van een mogelijke inpassing in het landschap, zoals beoogd in het inpassingsplan.

Tijdens de commissie is gediscussieerd over de mogelijke plaatsing van nieuwe generatie windturbines, eerder toegelicht met het principe 'op' het landschap. Bij benadering van een dergelijk forse bouwhoogte met een (beperkt) aantal van 4 windturbines, ziet de commissie mogelijkheden om windturbines te realiseren op een nieuw schaalniveau. In principe staat de commissie positief tegenover een ruitvormige opstelling in een open landschap. Helaas voldoet het voorliggend voorstel niet aan dit principe. Een zelfstandig opstelling in een rechte lijn is ook een mogelijkheid.

Wanneer mogelijk ingestemd wordt met de plaatsing en positionering van windturbines, dient het plan verder rekening te houden met aspecten zoals kleur en reclame.

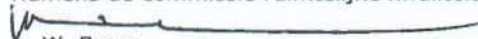

Uitwerking (kleur): De commissie heeft de ervaring dat windturbines over het algemeen een te lichte kleurstelling hebben. Vanuit de commissie is er de voorkeur voor de iets donkerdere RAL 7035 voor de mast en de rotor. Groentinten voor de onderzijde van de mast worden niet noodzakelijk geacht.

Toevoeging (reclame): De Nota Ruimtelijke Kwaliteit geeft bij windturbines aan om reclame op mast, rotor en rotorblad niet toe te staan. Op basis hiervan is het voorstel strijdig. Geadviseerd wordt alle reclames weg te laten.

Conclusie

De commissie is zich er van bewust dat zij rekening dient te houden met de maatschappelijke wenselijkheid van alternatieve energievormen en de beleidvoornemens van de provincie. Anderzijds heeft de commissie de maatschappelijke taak om binnen het kader van de welstandsnota te adviseren en daarbij te streven naar behoud en mogelijk verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Ervan uitgaande dat dit advies kan helpen bij de verdere besluitvorming rond dit onderwerp, wordt met zeer veel interesse uitgezien naar een vervolgfase hiervan.

Namens de commissie ruimtelijke kwaliteit

fr. W. Broer
adviseur ruimtelijke kwaliteit

Politieke standpunten: "De provincie mag geen windmolens plaatsen in de buurt van bewoonde gebieden"

VVD

Eens. De VVD is in tegenstelling tot veel andere partijen al jaren lang verklaard tegenstander van windturbines op land en voor de kust. De reden daarvoor is dat met die plaatsing het landschap en de kustlijn ernstig worden aangetast. Voorts gaat plaatsing vaak gepaard met geluidsoverlast en gezondheidsrisico's. Windmolens zijn alleen rendabel omdat er subsidie wordt verleend. Er zijn naar de mening van de VVD voldoende volwaardige alternatieven zoals; zonne-energie, getijde-energie, osmose-energie, thorium. Overigens is de VVD-NH van mening dat er veel meer geïnvesteerd moet worden in innovatie van opslag van opgewekte energie en uiteraard het terugdringen van energiegebruik

PvdA

Eens. Zeer recent heeft de provincie het beleid ten aanzien van windmolens vastgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat windmolens zo min mogelijk overlast voor de bewoners moeten opleveren. Mede dankzij een amendement van onder andere de **PvdA is de minimale afstand tot bewoning vastgelegd op 600 meter**. Dankzij het mede door de PvdA vormgegeven provinciaal beleid, wordt fors ingezet op herstructurering. Dat betekent het zo veel mogelijk verwijderen van solitaire overlastgevende molens en vervanging daarvan door moderne molens die geconcentreerd (lijnopstelling) worden geplaatst en voldoen aan de regels voor beperking van overlast.

PVV

Eens. Het is welbekend dat de PVV helemaal geen windmolens wilt. Naast veel overlast aan omwonenden (geluidsoverlast, waardedaling huis) dragen alle windmolens op land en op zee bij elkaar (10.000MW) slechts 1% bij aan onze totale landelijke energiebehoefte. De kosten die hier minimaal mee gemoeid zijn, zijn volgens de regering 18 miljard. Als je deze kosten deelt door het aantal huishoudens in NLD (CPB 8,2 miljoen huishoudens) kom je op een bedrag van ruim €2300,-- per huishouden. Experts verwachten echter dat deze kosten uiteindelijk zullen oplopen tot 60 tot 90 miljard. Dit betekent dat men straks ongeveer een goede €8000,-- per huishouden kwijt is voor een marginale bijdrage van 1% aan onze energiebehoefte. Kortom, helemaal geen windmolens maar zoeken naar alternatieven die ECHT bijdragen aan onze energievoorziening.

D66

Oneens. D66 ziet windenergie als onmisbare schakel voor de omschakeling naar een schone energievoorziening. Echter, windmolens die te dicht bij bewoonde gebieden staan kunnen overlast veroorzaken. **Daarom wil D66 alleen windmolens in samenspraak met bewoners en een afstand van minimaal 600 meter tussen een woning en een windmolen.** D66 ziet ruimte voor windmolens op locaties die dunbevolkt zijn of al worden gebruikt voor andere grootschalige projecten. De Wieringermeerpolder, het Noord-Hollandskanaal en het Noordzeekanaalgebied zijn daar goede voorbeelden van. Windparken in beschermde landschappen zijn voor D66 uitgesloten. Een nog betere optie vindt D66 windmolens op zee (minimaal 12 mijl van de kust), omdat daar door de hardere wind meer energie wordt opgewekt.

SP

Eens. Windenergie moet, maar de windturbines kunnen het best geplaatst worden in industriegebieden zoals het Westelijk Havengebied van Amsterdam of op de Afsluitdijk

CDA

Eens. Het CDA is voor een verplichte **minimum afstand van 600 meter tussen windmolens en woningen**. Het CDA wil windmolens zo min mogelijk in het landelijk gebied. Het CDA is geen groot voorstander van windmolens, wij kiezen liever voor andere vormen van duurzame energie. Indien het VVD/PvdA kabinet de windmolens blijft opleggen aan de provincie wil het CDA de windmolens in het Noordzeekanaalgebied en indien mogelijk langs de Afsluitdijk. Het CDA wil dat minister Kamp van Economische Zaken zijn verzet staakt tegen windmolens langs de Afsluitdijk.

GroenLinks

Oneens. Noord-Holland loopt enorm achter als het gaat om schone energie. GroenLinks is duidelijk: we investeren alleen nog maar in duurzame vormen van energie, zoals zon, wind en water. We zeggen nee tegen onbetrouwbaar (schalie) gas, kernenergie, steenkool en gas. GroenLinks wil dat er per locatie goed gekeken wordt of de windmolen in te passen is. Een grotere afstand tussen molens en gebouwen is niet altijd optimaal. In industriegebieden is bijvoorbeeld een kleinere afstand gewenst. Bij bebouwing is juist de afstand weer van belang. Maatwerk in plaats van bureaucratische regels is bij GroenLinks het sleutelwoord. En vooral: mensen laten meeprofiteren van duurzame energie. Eigen initiatieven van bewoners en collectieven moeten worden beloofd!

Partij voor de Dieren

Oneens. De PvdD wil toe naar een decentrale en duurzame energieopwekking door burgers en bedrijven. Vanwege het klimaat dienen we in 2050 fossielvrij te zijn. De Partij voor de Dieren vindt dat windenergie mogelijk moet zijn waar dieren en natuur geen hinder ondervinden.

Ouderenpartij

Eens. Onze Ouderenpartij is mordicus tegen wind op land

50Plus

Eens. Wij zijn geen groot voorstander van windmolens en niet voor verdere uitbreiding ervan. Opslag van de energie moet geregeld worden. 2e kamer mag niet opleggen waar windparken moeten komen, in dichtbewoonde gebieden.

ChristenUnie-SGP

Oneens. Indien er door ruimhartige participatiemogelijkheden draagvlak is onder omwonenden, zien wij geen bezwaar. Kunnen meeprofiteren is echter wel een harde voorwaarde voor het realiseren van windturbines nabij bewoond gebied, maar als dat goed is geregeld hebben wij geen bezwaar, want of we willen of niet, we moeten over naar duurzame vormen van energie. Op voorhand allerlei gebieden uitsluiten is daarbij onverstandig.

Vrouwenpartij

Eens. De Vrouwen Partij vindt dat windmolens en turbines een fractie zijn van een duurzaam energiebeleid dat recht moet doen aan de 1.298.254 huishoudens en bedrijven in de Provincie Noord-Holland. Nieuwe duurzame verdienmodellen en toegankelijkheid tot energie moet wel centraal blijven staan. De overlast voor omwonenden blijkt inmiddels zo groot te zijn, dat de focus eerst moet liggen op de overlast aan te pakken. Wel moet er een vernieuwend evenwichtig strategische en tactisch energie beleid komen. Het is nu tijd om de juiste mix van duurzame energie

in te zetten, gecombineerd met fossiele brandstof energie, om te voldoen aan de eisen en behoefte van alle belanghebbenden binnen de gehele provincie.

Hart voor Holland

Eens. Sterker nog: Hart voor Holland volgt de windmolenlobby met argusogen. Windmolens draaien grotendeels op subsidie en op land verstoren ze de woonomgeving en het landschappelijke karakter van de provincie. Alleen grootbankiers en de grote energiebedrijven verdienen over de rug van de consument en de belastingbetaler bakken met geld. Windmolens zijn voor de overheid de makkelijkste weg om de klimaatafspraken uit het Energieakkoord na te komen. Hart voor Holland ziet het liefste geen nieuwe windmolens op land en binnen de 12 mijlszone op zee verschijnen. Hart voor Holland wil dat de provincie investeert in de innovatie van duurzame energieopwekking. Nederland loopt achter op dit gebied, terwijl het pretendeert een innovatieland en kenniseconomie te zijn. Investeer in getijde-energie, zonne-energie en het gebruik van de restwarmte van de zware industrie.

Piratenpartij

Eens. Omdat wij voor dit soort vraagstukken uitgaan van de wensen van omwonenden. Zij hebben, als het aan de Piratenpartij ligt, hierin de doorslaggevende stem. Daarnaast zien wij meer heil in het gebruik van efficiëntere, kleinschalige duurzame energiebronnen stimuleren, zoals zonnepanelen en windwakkels.

Multicultureel Plus Partij

Eens. M+ is voor duurzame energie, maar dat mag niet ten koste gaan van het landschap, natuur en de leefbaarheid voor omwonenden. Er kan gekeken worden naar alternatieve vormen van duurzame energie. Het is belangrijk om te kijken hoeveel voordeel deze vorm van duurzame energie oplevert aan energie. Ook zou er kunnen worden gekeken naar het plaatsen van windmolens in niet bewoonde gebieden. Mits dit weer geen verstoring van het landschap of de natuur oplevert.

Hoe dichterbij windmolens, hoe meer de huizenprijs daalt

Huizen dalen in waarde als er windparken in de omgeving verschijnen, al is het minder dan veel huiseigenaren denken. Bij de hoogste windmolens loopt het verlies op tot 5 procent of meer. De kans op schadeclaims neemt hierdoor sterk toe.

Door: Jeroen Trommelen 19 april 2016, 06:08

'Ik ben tegen, want mijn huis wordt minder waard.' In de directe omgeving van een te bouwen windpark is dat argument niet helemaal uit de lucht gegrepen, zeggen onderzoekers van het Tinbergen Instituut. De waardedaling van woningen rond windmolens bedraagt gemiddeld 1,4 tot 2,3 procent, blijkt uit hun analyse van 2,2 miljoen Nederlandse huizentransacties tussen 1985 en 2012. Bij de hoogste nieuwe windmolens loopt het verlies op tot 5 procent of meer.

'Per specifiek geval kan het anders uitpakken', zegt huizenmarkteconoom en hoofddocent aan de Universiteit van Amsterdam Martijn Droës, die met collega Hans Koster van de Vrije Universiteit de waardedaling in 2014 onderzocht. Gemiddeld is het verlies overigens lager dan betrokken huiseigenaren vaak denken, zegt hij. **Het percentage loopt op naarmate de windmolens hoger worden en de diameter van de wieken toeneemt.**

Wieken

'Mijn huis is helemaal niks meer waard'

Theo van Ruiten voerde actie om de waardedaling van zijn monumentale Drentse boerderij door de komst van een windpark erkend te krijgen. Het lukte. Maar nu moet hij zijn huis gedwongen verkopen. Lees [hier](#) het interview.

Vooraf grote wieken van meer dan 90 meter doorsnee leveren kennelijk een minder aangenaam uitzicht op, wat tot uiting komt in de woningtransacties rond zulke windmolens. 'Afhankelijk van de afstand komt bovenop de gemiddelde waardedaling bij extra grote molens nog eens 3,2 procent daling. En dat is waarschijnlijk een conservatieve schatting.'

inRead
Diverse gemeenten anticiperen nu al op een toekomstige waardedaling door de WOZ-waarde van woningen rond toekomstige windparken te verlagen. Vorige maand gebeurde dat in de Drentse gemeente Aa en Hunze, die de huizenbelasting van zeshonderd panden met 2,5 tot 12,5 procent omlaag bracht, afhankelijk van de afstand tot het te bouwen windpark Oostermoer en Drentse Monden. Daar komen vijftig zeer hoge turbines te staan.

De percentages van Aa en Hunze zijn vrij extreem

Bij zulke waardedalingen neemt ook de kans op schadeclaims van omwonenden op de overheid sterk toe. Rechtbanken hanteren de regel dat waardedalingen van minder dan 2 procent rond bouwprojecten of objecten zoals elektriciteitsmasten, umts-antennes of windmolens niet hoeven te worden gecompenseerd. Tot dusver is het aantal toegewezen schadevergoedingen rond windmolenprojecten daardoor zeer beperkt.

De Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA), waarin de bouwers van windparken zijn georganiseerd, is tegen premature verlagingen van de WOZ-belasting. Gedupeerden claimen de planschade weliswaar bij het Rijk, maar dat schuift de rekening vaak weer door naar de vergunninghouder en ontwikkelaar van het project.

Van voortijdige belastingverlaging gaat een verkeerd signaal uit, vindt NWEA-woordvoerder Marijn van der Plas. 'Als je meteen al gaat roepen dat de prijzen dalen, houden bieders daar rekening mee en krijg je dat effect vanzelf. De percentages van Aa en Hunze zijn ook vrij extreem. Ze kunnen leiden tot dramatische situaties bij verkoop. We roepen gemeenten op hun verantwoordelijkheid te nemen.'

Erkenning

Bewoners zijn blij met de verlaging, omdat ze die zien als erkenning van hun schade

De percentages zijn helemaal niet extreem, reageert wethouder Co Lambert van de gemeente Aa en Hunze. Het was wel lastig dat het afgelopen half jaar geen enkel huis in de omgeving van het toekomstig windpark is verkocht, waardoor onduidelijk is wat de markt er precies voor over heeft. Dat werd volgens hem ondervangen door onderzoek op vergelijkbare plaatsen elders, en door de schaarse rechterlijke uitspraken in eerdere planschadezaken.

Voor wie zijn huis wil verkopen, is een verlaagde WOZ-waarde geen goed nieuws, erkent hij. 'Maar bewoners zijn juist blij met de verlaging, omdat ze die zien als erkenning van hun schade.' Het claimen van planschade wordt inderdaad makkelijker met een gemeentelijke belastingverlaging in de hand, zegt Lambert. 'Maar dat is niet waarom we het hebben gedaan.'

Huizenmarkteconoom Martijn Droës kan zich wel vinden in de cijfers van de gemeente. Die liggen niet ver van de percentages die in het landelijke onderzoek rond de hoogste turbines zijn gevonden, zegt hij. Alleen over de zwaarste categorie - 12,5 procent waardedaling voor twintig huizen die op minder dan **500 meter** van het geplande windpark liggen - kan hij niets zeggen. **'Het aantal transacties in die zone was in ons onderzoek zo beperkt dat je er geen rekenmodel op kunt loslaten. Er staan ook weinig woonhuizen zo dicht bij windmolens. Boerderijen zijn door ons niet meegerekend.'**

In de zone **binnen 500 meter speelt vooral geluidsoverlast** door windmolens een rol. De geluidsproductie van windparken is echter wettelijk beperkt en exploitanten houden zich daaraan, stelt de NWEA. 'Volgens ons is het als bij de aanleg van nieuwe wegen: als je je aan

'We zijn ons bedrijf kwijt door windmolens'

NIEUWEDIEP - Door de lage rente lijkt het aantrekkelijk om je hypotheek over te sluiten. Theo van Ruiten en zijn vrouw Adri wilden dat ook, maar in plaats daarvan moeten ze nu de boerderij met daarin hun huis en bedrijf verkopen.

Lavendelboerderij Ruitenborgh bestaat acht jaar. In die tijd is het bedrijf uitgebouwd met onder meer een Bed & Breakfast, een zeepmakerij en een eigen winkel. Echte winst heeft het bedrijf nooit gemaakt, maar dat vulde Theo van Ruiten aan met andere inkomsten. "Ik ben niemand een euro schuldig", zegt hij daarover.

Noodgedwongen verkoop

Toch moet het echtpaar noodgedwongen hun boerderij verkopen. Ze wilden profiteren van de lagere hypotheekrente en vroegen daarom de bank nog eens naar hun lening te kijken. Toen die zag dat de WOZ-waarde van de boerderij zoveel lager uitviel wilde die haar geld terug. De boerderij vormt het onderpand van de lening.

"Ik vraag om een lagere rente en vervolgens zien ze de lagere waarde van de WOZ. En dan vragen zij van: gaat u nu maar aflossen", vertelt Theo van Ruiten.

WOZ-waarde

De Waardering Onroerende Zaken wordt vastgesteld door de gemeente. De waarde is van invloed op bijvoorbeeld de onroerendezaakbelasting en de inkomstenbelasting.

Invloed van windmolens

Het echtpaar Van Ruiten vroeg nota bene zelf om een lagere WOZ-waarde bij de gemeente omdat er windturbines bij hen in de buurt gepland staan. Ondanks dat de komst van de molens niet definitief is ging de gemeente Aa en Hunze daar wel in mee.

Wethouder Co Lambert verklaart: "Omdat wij denken dat de komst van die windmolens, hoewel nog niet definitief, maar wel steeds duidelijker is. Als dat doorgaat zijn wij overtuigd dat dat een negatieve invloed heeft op de waarde van de woningen."

"Die lage WOZ-waarde is grotendeels het gevolg van de windmolens", zegt Theo van Ruiten. Volgens hem staat er een honderden meters hoge windturbine gepland vlakbij zijn boerderij.

Executieverkoop

De bank vindt het risico voor de lening volgens Van Ruiten te hoog en wil zo snel mogelijk haar geld terug en dat brengt Van Ruiten in de problemen: "Dat kan niet zomaar want ik heb dat geld niet liggen. Het was bijna zover dat het geveild werd."

Door te dreigen met een rechtzaak is een gedwongen veiling voorlopig van de baan.

De lavendelboerderij blijft tot het einde toe actief, maar het echtpaar moet wel de boel verkopen. "Zolang we niet verkocht hebben laten we de boel gewoon draaien. Maar we hopen dat het op een nette manier verkocht wordt, zodat ik nog een stukje van mijn pensioen eruit kan halen."

Reactie ABN AMRO

De familie Van Ruiten heeft hun hypotheek afgesloten bij de ABN AMRO Bank. Een woordvoerder van de bank wil niet op de zaak reageren uit privacyoverwegingen. De bank benadrukt wel dat alleen een lagere WOZ-waarde nooit de reden is om een huis gedwongen te verkopen.